

ДУБЕЦЬКИЙ Мар'ян-Кароль (Dubiecki Marian Karol; 26. 08 (07. 09). 1838, м. Заславль Волин. губ., нині м. Ізяслав Хмельн. обл. — 24. 10. 1926, Краків) — польський політичний діяч, історик, публіцист. Закін. Житомир. гімназію (1856), істор.-філол. факультет Університету св. Володимира у Києві (1860). Під час навчання брав активну участь у діяльності таєм. польс. організацій, що ставили за мету відновлення незалеж. Польщі у кордонах Речі Посполитої. Восени 1860 почав працювати вчителем польс. мови та літ-ри у Рівнен. гімназії, однак за пропольс. патріот. діяльність звільнений з роботи, заарешт. і відправлений на заслання. 1862 повернувся на Волинь, 1863 встановив контакти між польс. Нац. урядом (Варшава), який виник у ході Січневого повстання в Королівстві Польському, і київ. центром підготовки повстання в Україні — «Відділом руських земель». Для координації діяльності польс. повстанців на укр. землях признач. секр. Русі при Нац. уряді. У червні 1864 заарешт. і засудж. до смерт. кари, заміненої каторгою (покарання відбував у Сибіру). Згодом каторгу замінено пожиттєвим засланням у поселенні побл. м. Іркутськ (Росія). У засланні розпочав істор. і літ. дослідж., писав статті, нариси, які друкували у варшав. вид., зокрема «Tygodnik Ilustrowany». 1875 (як інтернов.) переселений на Катеринославщину, 1880 за станом здоров'я — до Одеси. У цей період зацікавився

історією укр. земель, написав кілька праць з історії козаччини, працював над архівом остан. Січі. 1883 повернувся до Варшави, від 1884 мешкав у Кракові. Автор різножанр. публікацій, у яких здебільшого звертався до історії польс. нац. руху та повстання 1863–64, залишаючись прихильником відбудови багатонац. Речі Посполитої; белетризов. спогадів про укр. міста й міжнац. стосунки в них у серед. 19 ст. — «Dawny Żytomierz», «J. I. Kraszewski w Żytomierzu», «Nasze pamiątki w Charkowie» (у зб. «Na kresach i za kresami», Kijów, 1914), «Młodzież polska w uniwersytecie kijowskim przed r. 1863» (Kraków, 1909).

Основні праці

Osadczy w ziemi Mandżu, opowieść z dziejów XVII wieku. Warszawa, 1874; Kudak, twierdza kresowa. Kraków, 1879; Pole bitwy u Żółtych Wod. Kraków, 1880; Rys dziejów najnowszych od r. 1815 do 1875. Warszawa, 1880; Romuald Traugutt. Lwów, 1893; Edmund Różycki. Kraków, 1895; Powstanie styczniowe w świetle źródeł. Kraków, 1924.

Рекомендована література

1. S. Pomarański. Marjan Dubiecki: Zarys biograficzny z powodu 85-ej rocznicy urodzin. Zamość; Warszawa, 1923. [Л. О. Зашкільняк](#)

Бібліографічний опис:

Дубецький Мар'ян-Кароль / Л. О. Зашкільняк // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-22004>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).